

Aloite kotona asumista tukevien palveluiden myöntämisestä muille kuin kotihoidon asiakkaille

Sosiaalihuoltolain 19 §:n (1301/2014) perusteella järjestettävillä tukipalveluilla sekä muilla palveluilla tuetaan asiakasta suoriutumaan jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti. Lisäksi palveluilla pyritään tarjoamaan hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämään.

Tukipalveluita järjestetään Pirkanmaan hyvinvointialueella henkilölle, jonka toimintakyky on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Palvelu on tarkoitettu ensisijaisesti säännöllisen kotihoidon ja omaishoidon tuen asiakkaille. Lisäksi muiden, määriteltyjen ehtojen on täyttyvä. Erityisellä tarveharkinnalla palvelu voidaan myöntää määräaikaisesti muille asiakkaille, jos ehdot täyttyvät.

Laki painottaa asiakkaan itsenäisen suoriutumisen ja omatoimisuuden vahvistumisen sekä tarpeisiin nähden oikea-aikaisen, oikeanlaisen ja riittävän tuen turvaamista. Lisäksi tavoitellaan väestön terveyttä ja hyvinvointia edistävien sekä sairauksia ja sosiaalisia ongelmia ennaltaehkäisevien palveluiden merkitystä.

Vanhusneuvosto katsoo, että Pirkan kotihoidon palvelupäätöstä asiakkaalle tehtäessä ei noudateta lain tarkoitusta, vaan erillisten tukipalveluiden myöntäminen kytketään myönnettävään kotihoidon päätökseen. (Sosiaalihuoltolaki: 11§ ja 14§; erillisinä kohtina 6) tukipalvelut ja 7) kotihoito.)

Perustelut

Asiakkaan kotona asumisen tukemiseksi avuntarpeen alkuvaiheessa on voitava käyttää tukipalveluita. Tukipalvelut tukevat kotona asumista ja arjessa selviytymistä sekä omaisiaan hoitavien arkea. Palvelutarpeen arvioinnin kautta, asiakkaan kokonaisvaltaista elämäntilannetta seuraten voidaan palvelusuunnitelmaan lisätä yksittäisiä, tarvittavia sosiaalihuoltolain palveluita, myös kotihoito.

Kotihoitopäätöksen ensisijaisuus ei ole oikea lähtökohta kotona asuvan avuntarpeessa olevan ikääntyneen kohdalla. Se jättää asiakkaan palveluiden ulkopuolelle tilanteeseen, missä hän ei selviä kotona asumisestaan. Tässä tilanteessa joudutaan käyttämään epätarkoituksenmukaisia ja Pirhalle kalliimpia palveluita esim. Acutan kautta.

Tukipalveluiden avulla raskaampien palveluiden tarvetta voidaan siirtää myöhemmäksi. Näin tuetaan ikääntyneen itsenäistä elämää. Oikea-aikainen ja asianmukainen tukipalvelupäätös on myös kustannustehokas erityisesti pidemmällä aikavälillä.

Vanhusneuvosto esittää, että kotona asumista tukevien palveluiden myöntämisperusteita tulee muuttaa. Tukipalveluita tulee arvioida ja myöntää tarpeen mukaan. Säännöllisen kotihoidon päätöksen ei tule määrittää tukipalveluiden myöntämistä.

Pirkanmaan vanhusneuvoston puolesta

Taina Törmä

puheenjohtaja